

Rožmberské kroniky
krátký a summovní výtah
od Václava Březana

Anna Kubíková

České Budějovice
2005

ROŽMBERSKÉ KRONIKY

KRÁTKÝ A SUMMOVNÍ VÝTAH
OD VÁCLAVA BŘEZANA

ANNA KUBÍKOVÁ

OBSAH

Kniha byla vydána s finanční podporou města Český Krumlov.

Frontispis: Titulní strana Summovního výtahu

© Anna Kubíková

Lektor: prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc.

© 2005 Vydal Bohumír NĚMEC – VEDUTA, nakladatelství a vydavatelství
ve spolupráci se Státním oblastním archivem v Třeboni

ISBN 80-86829-10-3

ÚVOD	9
EDICE	17
CAPUT I. – O knížeti vlaském Vítkovi, kterýž se nejprve do těchto krajín dostal.	20
CAPUT II. – O panu Vokovi, fundátoru [zakladateli] kláštera vyšebrodského.	22
CAPUT III. – O panu Jindřichovi.	23
CAPUT IV. – O panu Petrovi mnichovi, pánu udatným.	25
CAPUT V. – O panu Oldřichovi a páních bratřích, obnovovatelích domu rožmberského.	28
CAPUT VI. – O panu Jindřichovi z Rožmberka, pánu mocným.	31
CAPUT VII. – O panu Oldřichovi, pánu mnohé války vystálým.	34
CAPUT VIII. – O panu Janovi, pánu pokojným.	41
CAPUT IX. – O panu Vokovi se pány bratřími jeho, osiřalým.	49
CAPUT X. – O panu Joštovi, pánu dobromyslným a páních bratřích Jeho Milosti.	58
CAPUT XI. – O Jich Milostech páních bratřích vlastních, panu Vilémovi a panu Petrovi Vokovi, kratičké návrženíčko.	65
KOMENTÁŘ	75
I. KAPITOLA – O knížeti vlaském Vítkovi, kterýž se nejprve do těchto krajín dostal	77
II. KAPITOLA – O panu Vokovi, fundátoru kláštera vyšebrodského	86
III. KAPITOLA – O panu Jindřichovi	91
IV. KAPITOLA – O panu Petrovi mnichovi, pánu udatným	96
V. KAPITOLA – O panu Oldřichovi a páních bratřích, obnovovatelích domu rožmberského	107
VI. KAPITOLA – O panu Jindřichovi z Rožmberka, pánu mocným	117

VII. KAPITOLA – O panu Oldřichovi, pánu mnohé války vystálým	123
VIII. KAPITOLA – O panu Janovi, pánu pokojným	134
IX. KAPITOLA – O panu Vokovi se pány bratřími jeho, osiřalým	150
X. KAPITOLA – O panu Joštovi, pánu dobromyslným, a páních bratřích Jeho Milosti	164
XI. KAPITOLA – O Jich Milostech, páních bratřích vlastních, panu Vilémovi a panu Petru Vokovi, kratičké navrženíčko	176
POZNÁMKY	190
EDIČNÍ POZNÁMKA	202
PŘÍLOHY	205
Obrazová příloha	205
Seznam zkratk	226
Edice a literatura	227
Seznam příloh a vyobrazení	248
Rejstřík jmenný	253
Rejstřík místní	269
Rejstřík věcný	277
Zusammenfassung	283

Úvod

Již od konce 19. století pátrají historikové a archiváři po Březanově ne-zvěstném rukopisu Rožmberské historie. Zatím neúspěšně. V souvislosti s tímto hledáním bylo vysloveno a napsáno několik teorií o jeho možných osudech. Dosavadní literatura pojednávající o tomto problému předpokládá, že Václav Březan sestavil a napsal několikadílné dějiny Rožmberků, zachycující období od počátku existence rodu erbu pětিলisté rúže do roku 1545, kdy zemřel strýc posledních Rožmberků Petr Kulhavý, a na ně navázal samostatnými životopisy Viléma a Petra Voka z Rožmberka.

Rožmberskou historii dovedenou do roku 1545 Václav Březan zcela nepochybně sepsal. Hlavním dokladem o její někdejší existenci je německý překlad dnes nezvěstného a zcela jistě z Březanova pera pocházejícího konceptu Rožmberské kroniky (Rožmberské historie), známý jako Rosenbergische Chronik, dochovaný v deseti známých rukopisech, a v roce 1897 vydaný Matthäusem Klimeschem pod názvem Norbert Heermann's Rosenberg'sche Chronik.¹⁾ Dalším dokladem je zlomek Březanova rukopisu, týkající se období vlády Jana II. z Rožmberka, jehož text otiskl František Mareš.²⁾ K těmto svědkům přistupují dvě Březanovy vlastní zprávy. V úvodu k Summovnímu výtahu z roku 1609 rožmberský archivář, knihovník a historiograf napsal: „... corpus též historie veliké domu rožmberskýho, jenž z originálů na větším díle sbírá se a slovo od slova přepisuje“ (viz edici Summovního výtahu). V úvodu k Životu Petra Voka z Rožmberka z roku 1612 čteme: „Vyhledává toho pořádnost a celost historie v předsevzatých letopisích mých o páních z Rožmberka, kterou jsem od několika let spisoval a sepsal,

¹⁾ Klimesch, 1897.

²⁾ Mareš, 1899.

posloupnost a příběhy jejich více než za čtyři věky, věkem sto let rozuměje, až k tomu přivedl...“.³⁾

Březanovy odkazy na jeho Rožmberskou historii (Rožmberskou kroniku) nalezneme i v Životě Viléma z Rožmberka a v Životě Petra Voka z Rožmberka: „Oznámeno napřed, že pan Petr Kulhavý nařídil kšaftem poručníky v domu rožmberským...“.⁴⁾ „Jakož někdy Budějovští zjednali sobě patent pro obhajování silnic od pánů z Rožmberka, o čemž nahoře při historii Jana Pokojného oznámeno ...“.⁵⁾ „Oznámeno napřed při historii pana Petra Kulhavého, že pán málo před svou smrtí započal dáti stavěti...“.⁶⁾ „A pán (Petr Kulhavý) je, jakož nahoře při jeho historii obšírněji položeno, paní Anně Rožmberské z Hradce na Hradec odvézti ...“.⁷⁾

Otázka počtu svazků a celkového rozsahu Březanovy Rožmberské historie je poněkud nejasná. Většina publikovaných názorů je založena na domněnkách nebo starých zprávách. František Mareš v 8. poznámce k článku Václav Březan – Vzpomínka životopisná cituje informaci nejmenovaného důvěrníka Viléma Slavaty o výsledku jeho pátrání po Březanových rukopisech v třeboňském archivu v roce 1629: „... dnes jsem se dostal do sklepení, kde je uložen celý rožmberský archiv. V této prostora jsou ale všechny věci v nepořádku, přeházené, ano dokonce shozené a pomíchané na podlaze jako v nějakém zpustošeném bludišti. Tam jsem musel hledat, ale genealogii jsem nenašel ... Také jsem přinesl nesvázanou knihu in folio, která ale obsahuje spíše historii rogendorfskou než rožmberskou, dále dvě české knihy, z nichž jedna je sešitá, druhá nesvázaná, na tři prsty silná, je napsaná pěkným písmem ... Tyto dvě knihy mají názvy Annales Rosenbergici i Kronyka Rožmberská, to jest etc., ona jiná kniha Domus Rosembergicae contractus familiares anno dni. 1600 per V. B.“.⁸⁾

Mareš v citovaném článku a v úvodu k edici Život Petra Voka z Rožmberka⁹⁾ zastává názor, že dějiny Rožmberků do roku 1545 byly obsažené ve třech dnes ztracených dílech, Život Viléma z Rožmberka považuje za čtvrtý a Život Petra Voka za pátý díl Rožmberské historie. Stejný

názor měl Adolf Berger, který ho prezentoval v článku Die Rosenberg'sche Bibliothek und Wenzel Březan.¹⁰⁾ Berger zde citoval schwarzenberského registrátora Ignáce Froschauera ze Sittenberku: „Tato ... správnější rožmberská historie byla převzata z díla Václava Březana, archiváře posledního pána z Rožmberka Petra Voka v Třeboni, obsaženého ve třech silných svazcích v českém jazyce sepsané Rožmberské kroniky. Tyto tři svazky byly roku 1753 předány P. Bonaventurovi Pitterovi ... a po jeho smrti není naděje na jejich vrácení“. Berger dodal, že o původu oněch tří svazků se Froschauer nezmiňuje.

František Mareš se k problematice Rožmberské historie vrátil ve studii Norbert Heermann a Václav Březan, doprovázené edicí zachované části Březanova životopisu Jana II. z Rožmberka.¹¹⁾ Teorii o předpokládání třech dílech, popisujících dějiny Rožmberků do roku 1545, zde podepřel několika tvrzeními, mezi nimiž dominuje názor, že rozsah původního Březanova rukopisu Rožmberské historie do roku 1545 musel být tak značný, že nebylo prakticky možné vtěsnat ho do jednoho svazku.

Marešův názorový protivník Matthäus Klimesch prezentoval své poznatky a názory na tuto problematiku v úvodu k edici Heermannovy Rožmberské kroniky¹²⁾ a v článku Die Herren von Rosenberg und die Geschichtsschreibung.¹³⁾ Klimesch předpokládal, že jím vydaná Norbert Heermann's Rosenberg'sche Chronik je překladem ztraceného prvního dílu rozsáhlé Březanovy práce Monumenta Rosenbergica, Život Viléma z Rožmberka považoval za druhý díl a Život Petra Voka z Rožmberka za třetí díl Rožmberské historie. Patrně usoudil, že když se do jednoho svazku vejde německý překlad Rožmberské kroniky, tak se do něho mohl vejít i Březanův koncept či originál tohoto rukopisu.

Ze starších historiků se k této otázce vyslovil ještě Josef Salaba v článku Po stopách ztracené Kroniky Rožmberské.¹⁴⁾ Jeho práce nepřinesla nic nového, pouze upřesnění pramenů, ze kterých čerpali Mareš a Berger. Salaba se přiklonil k teorii o existenci pětidílné Historie rožmberské, do níž počítal i oba životopisy posledních Rožmberků. V roce

³⁾ Březan – Pánek, 1985, s. 375.

⁴⁾ Tamtéž, s. 18.

⁵⁾ Tamtéž, s. 27.

⁶⁾ Tamtéž, s. 40.

⁷⁾ Tamtéž, s. 376.

⁸⁾ Mareš, 1878, s. 96–97.

⁹⁾ Mareš, 1880, s. 1–5.

¹⁰⁾ Berger, 1881–1882.

¹¹⁾ Mareš, 1899.

¹²⁾ Klimesch, 1897.

¹³⁾ Klimesch, 1898.

¹⁴⁾ Salaba, 1898.

1962 se k tomuto názoru připojil ještě Václav Hadač článkem Drobné příspěvky k životopisu a dílu Václava Březana.¹⁵⁾

Podrobný rozbor Březanovy činnosti v rožmberském archivu, knihovně i jeho rukopisného díla přinesl Jaroslav Pánek.¹⁶⁾ Také on se kloní k domněnce o někdejší existenci třídílné Rožmberské historie a k ní přístupujících životů dvou posledních Rožmberků.

Názor, že existovalo celkem pět dílů Rožmberské historie, vychází hlavně z toho, že součástí názvu Života Petra Voka z Rožmberka jsou slova „pátý díl Historie rožmberské“. Naproti tomu v Životě Viléma z Rožmberka není ani zmínka o tom, že by to měl být čtvrtý díl. Inspirativní v tomto smyslu je patrně také Froschauerův údaj o třech svazcích Březanovy Rožmberské kroniky, předaných Bonaventurovi Pitterovi. Froschauer se ale nezmiňuje o obsahu nebo názvech oněch tří rukopisů, a tak nevíme, zda to třeba nebyly Život Viléma z Rožmberka, Život Petra Voka z Rožmberka a životy ostatních Rožmberků, čili ona Rožmberská historie.

Jaká byla skutečnost a kolik dílů bylo doopravdy, to se asi přesně nikdy nedovíme. Pokud byla Rožmberská historie rozdělena na díly, tak spíše na oddíly nebo kapitoly podle jednotlivých rožmberských vládařů. Březan sám, pokud ve svých jiných rukopisech odkazoval na Historii, tak používal slova jako: „... nahore při historii Jana Pokojného oznámeno ... oznámeno napřed při historii pana Petra Kulhavého ... o tom obšírněji v historii pana Oldřicha poznamenáno ...“.

Ať již Rožmberská kronika do roku 1545 obnášela jakýkoliv počet svazků, je třeba se vypořádat se skutečností, že je patrně nenávratně ztracena, a pokusit se využít všech pramenů, které ji mohou do jisté míry nahradit. Mezi nimi je na prvním místě německý překlad Březanova konceptu – Norbert Heermann's Rosenberg'sche Chronik, který doplňuje zlomek životopisu Jana II. z Rožmberka. Svým obsahem může ztracenou Historii částečně nahradit také Březanův originální rukopis Rožmberské kroniky krátký a summovní výtah.

Za vznik Summovního výtahu vděčíme Březanově obrovské péli, podporované a vyvolávané Petrem Vokem z Rožmberka. Při práci na dějinách rožmberského rodu Březan plně využil svých hlubokých znalostí rožmberského archivu, který uspořádal, a řady rukopisů a tisků z rožmberské knihovny, kterou rovněž uspořádal a spravoval. Summovní výtah Březan

¹⁵⁾ Hadač, 1962.

¹⁶⁾ Březan – Pánek, 1985, s. 662–671.

napsal v průběhu listopadu a prosince roku 1609 v Třeboni. Tato jeho tvůrčí rychlost se opírala o důkladné, byť tehdy asi ještě jen v konceptu sepsané dějiny rožmberského rodu, z nichž opravdu jenom „vytáhoval“ informace, které v zestručněné podobě přenášel do Compendia historiae rosenbergicae. Ze slov podtitulu jedenácté kapitoly Summovního výtahu, týkající se posledních Rožmberků, „... poněvadž listové, jakožto materia k Jich Milostem historii sloužící, ještě přehlídnutí nejsou“, vyplývá, že na konci roku 1609 byla Rožmberská historie dovedena k roku 1545 a životopisy Viléma a Petra Voka se teprve rodily.

Práce na Rožmberské historii patrně v důsledku řady jiných prací a povinností rožmberského archiváře, historiografa a knihovníka pokračovala dosti zvolna, což na konci prvního desetiletí 17. století přimělo již na poslední věci člověka pomýšlejícího pana Petra Voka k žádosti, aby Václav Březan urychleně a mimo pořadí sepsal stručný výtah historie jeho rodu, který si ještě bude moci osobně přečíst. Lze to vytušit z úvodních slov Summovního výtahu: „...poněvadž corpus též historie veliké domu rožmberského, jenž z originálů na větším díle sbírá se a slovo od slova přepisuje, prostrannějšího času k dokonání potřebuje“. Uvážíme-li, že čistopis Života Viléma z Rožmberka byl dokončen až v lednu roku 1612, čistopis Života Petra Voka z Rožmberka (nedochovaný) v červnu roku 1615 a předpokládaný čistopis Rožmberské historie také až po roce 1611, lze mít za to, že poslední Rožmberk měl možnost vzít do rukou pouze čistopis Summovního výtahu.

Obsah Summovního výtahu je rozdělen do jedenácti kapitol podle rožmberských generací. Z toho se vymyká první kapitola, popisující mytologické počátky Vítkovců a jejich rozdělení na pět rodových větví. Od druhé kapitoly je generační posloupnost dodržována. V názvech kapitol se objevují jména vládařů a v případech, kdy se v čele rodu vystřídal několik bratrů, dosadil Březan do názvu kapitoly jméno toho, který byl obdařen mužským pokračovatelem rodu. Toto dělení převzal Březan z tehdy již nepochybně téměř nebo zcela hotového konceptu Rožmberské historie. Při srovnávání názvů jednotlivých kapitol v německé Rožmberské kronice a názvů kapitol v Summovním výtahu zjišťujeme obsahovou totožnost. Již Matthäus Klimesch v úvodu ke své edici Rosenbergsche Chronik označil toto dílo za „otrocký překlad české předlohy do německého jazyka“.¹⁷⁾

¹⁷⁾ Klimesch, 1897, s. 10.

Summovní výtah byl prvním Březanovým rukopisem vydaným tiskem. Zpracoval a vydal ho František Palacký v roce 1828 v Časopise Muzea Království českého.¹⁸⁾ Editor však pouze přepsal jeho text, mnohé koncovky a některé výrazy uměle archaizoval, zcela vynechal marginální stručné registry u jednotlivých odstavců a některé Březanovy textové dodatky. V duchu dobové ediční praxe ponechal text bez komentáře a poznámek. Palackého edice Summovního výtahu je dnes velmi těžko dostupná a téměř tak vzácná jako samotný Březanův originál. Ve studii Norbert Hermann a Václav Březan se František Mareš zmínil o tom, že má v úmyslu nově vydat Březanův „Krátký výtah“,¹⁹⁾ což se posléze nestalo. Význam Summovního výtahu jakožto důležitého pramene pro dějiny Rožmberků jsem se pokusila v letech 1988–1990 zhodnotit na stránkách Jihočeského sborníku historického.²⁰⁾ Roztříštěnost takto podané komentované edice a řada nových studií a poznatků podnítila na počátku 21. století snahu zpřístupnit Summovní výtah zájemcům o dějiny Rožmberků v podobě předkládané knihy.

První část knihy tvoří edice Summovního výtahu. Druhá část knihy se snaží popsané události přiblížit čtenáři, případně vysvětlit některé nejasnosti či uvést na pravou míru různé omyly autora a pozdějších interpretů.

Ještě několik slov o autorovi Summovního výtahu. Václav Březan se narodil roku 1568 v Březně u Loun v rodině mlynáře. Základní vzdělání patrně získal v bratrské partikulární škole v Mladé Boleslavi. V roce 1584 studoval na reformované univerzitě v Heidelbergu a v následujícím roce možná i ve Štrasburku. V květnu roku 1594 vstoupil do služeb Petra Voka z Rožmberka jako písař v českokrumlovské soudní kanceláři: „25. dne máje [já] Václav Březan přistoupil jsem do kanceláře krumlovské mezi pány rady Jeho Milosti pana vladaře za písaře.“²¹⁾ V listopadu roku 1596 ho poslední Rožmberk pověřil správou rožmberského archivu a knihovny, které Březan uspořádal a v roce 1602 přestěhoval z Českého Krumlova do Třeboně, kam pan Petr Vok po prodeji českokrumlovského panství králi a císaři Rudolfovi II. (1601) přesídlil. Kromě zájmu o dějiny rožmberského rodu, o archiv a knihovnu, spojovala Václava Březana

---

¹⁸⁾ Palacký, 1828.

¹⁹⁾ Mareš, 1899, s. 230–231.

²⁰⁾ Kubíková, 1988 a, 1988 b, 1988 c, 1989 a, 1989 b, 1989 c, 1989 d, 1990 a, 1990 b, 1990 c.

²¹⁾ Březan – Pánek, 1985, s. 519.

a jeho zaměstnavatele také příslušnost k Jednotě bratrské. Po smrti Petra Voka († 6. listopadu 1611) přešel Václav Březan do služeb Švamberků. Poslední zpráva o něm pochází z roku 1618, což je také pravděpodobně rok jeho úmrtí.

V Rožmberkových i ve švamberských službách napsal Březan celou řadu drobných pojednání o různých šlechtických rodech, o některých duchovních ústavech a institucích a jiné. K jeho rozsáhlým dílům patří především nedochovaná Rožmberská historie, dochované životopisy posledních Rožmberků a Summovní výtah, dále čtyřdílný katalog rožmberské knihovny (Královská knihovna ve Stockholmu) a soupis listin rožmberského archivu (Registr majestátův, privilegií, obdarování a svobod rozličných pánů z Rožmberka Jich Milostem daných, Státní oblastní archiv v Třeboni). Podrobný seznam Březanových rukopisů a jejich edic je uveden v Životech posledních Rožmberků.²²⁾

---

²²⁾ Březan – Pánek, 1985, s. 729–732.

ROŽMBERSKÉ KRONIKY

KRÁTKÝ A SUMMOVNÍ VÝTAH
OD VÁCLAVA BŘEZANA

EDICE

První strana Summovního výtahu

ROŽMBERSKÉ KRONIKY KRÁTKÝ A SUMMOVNÍ VÝTAH

Compendium historiae rosenbergiacae extractum Anno Domini 1609 mense Novemb[ris] Třebonae. [Zkrácení rožmberské historie, vytažené léta Páně 1609 v měsíci listopadu v Třeboni.]

PŘÍČINY SEPSÁNÍ TOHOTO.

Historii o tom v Království českém nejslavnějším a nejstarožitnějším rožmberským rodu v krátkosti vytáhnouti umíniv, předně práce této své příčin dotknu, pak ihned k historii přistoupím. 1. První jest, že všeliký skrovný spis pořádně a zprosta sepsaný i ke čtení způsobnější bez tesklivosti i k vyrozumění a zpamatování příhodnější jest nad obšírné sepsání. 2. Druhá, poněvadž corpus [celek] též historie veliké domu rožmberského, jenž z originálů na větším díle sbírá se a slovo od slova přepisuje, prostrannějšího času k dokonání potřebuje. 3. Třetí, vyhledává toho strom rožmberský ode mne vyrýsovaný, v kterýmž netoliko Linea Rosenbergica ascendens [linie rožmberská stoupající] přes půl páta sta let, ale také s týmž domem spříznění rodové králů, knížat, hrabat, pánů s pilností položeni jsou, kterýhožto k vysvětlení compendium [zkrácení] tohoto potřebí bude.

CAPUT I.

Komentář s. 77

O KNÍŽETI VLASKÉM VÍTKOVI, KTERÝŽ SE NEJPRVE DO TĚCHTO KRAJIN DOSTAL.

Kníže Vítek do Čech dostal se, od něho posli páni z Rožmberka.

Předně o tom starožitně slavným a šlechtetně zachovalým rodu věděti sluší, že předek nejprvnější, kterýž do krajiny České ze Vlach přibral se, byl kníže Ursinus jménem Vítek, jakož toho potvrzují i paměti listovní i nejprvnější hradové od něho založení: Vítků Hrad neb Witingenhausen, Witignaw [Třeboň], Witoraz etc., i jméno patronymicum [otcovské] jejich, že od něho slouli páni Vítkovci.

Pan Vítek pater Rosarum [otec Růží] rúže rozdělil. Rod Růžovských pánů paterý. Rožmberští páni praceminenci [přednost] mezi všemi obdrželi.

Po několika pak věcích [staletích], když netoliko hornatiny v těchto stranách okolo Krumlova, ale i kraj ten při řece Vltavě od rodu toho osazen byl. A ten, ač byl rozšířil se, však potom zase sešel. Takže jiný pan Vítek rod svůj chtěv dlouhověčně v svornosti zachovati, pateru rúži mezi pět synů svých, čtyřem řádně z manželského lůže pošlým, nejstaršímu Jindřichovi zlatú v modrém poli, po něm druhému Vilémovi bílú v červeném poli, třetímu Smilovi modrú v zlatém poli a čtvrtýho Voka jménem při rúži přirozené červené v bílém poli zanechav (z nichž pátý Sezyma, byv z neoddávané, černú rúži obdržel), rozdělil. A podle štítův těch rozdílných rúží též panství rozdílňá, prvnímu novodomské neb hradecké, druhému landštajnské a třeboňské, třetímu strážské a bystrické, čtvrtému rožmberské a krumlovské a pátému ouštěcký připadla. A tudy paterý rod pánův s rúžemi rozdílnými původ svůj vzal, totiž pánův z Rožmberka, z Hradce, z Landštejna, z Stráže a Ouštěckých, z nichž jeden každý svá starodávná (!) sídla a panství jměl. Avšak při samých páních z Rožmberka jakožto principálích [předních] největší podstata a zřízení domu, kteréž druzí neměli, zůstala. Než Ouštecští, ti poboční, před některými sty lety sešli. A páni Strážští opanovavše Oustí, sídlo jejich, také Ouštěckými jmenovali se, kteříž až posavad trvají.

Pan Vítek I. v stromu posloupnost začínající. Pan Vítek II. i pan Jindřich I. Léta Páně 1150 jiný pan Vítek z Rožmberka, již několiký, byl pánem na Rožmberce i na Krumlově za knížetství Vladislava a potom

krále českýho v počtu druhýho. Ten zplodil dva syny, Vítka a Jindřicha. Pan Vítek, ten byl pánem na Rožmberce 1190. léta až do léta Páně 1222 za kralování Přemysla Prvního, krále českýho třetího.

Švartzburská hrabata spřízněna s domem rožmberským. Páni Bavorové z Strakonice spřízněni s domem; Anežka z Rožmberka, manželka Bavorova.

Manželka pana Vítka byla N. hrabinka z Švartzburku, s níž zplodil syny čtyři a dceru Anežku, kterouž sobě pojal k manželství pan Bavor Druhý z Strakonice. Oba dokonali běh svůj před létem Páně 1262.

K[něz] Mikuláš biskup z Rožmberka. P[an] Burjan z Rožmberka, nejvyšší komorník K[rálovství] českého. P[an] Vok I., maršálek K[rálovství] českého. P[an] Vítek III., p[án] na Přibenicích.

Bratři též páni byli: 1. Mikuláš, ten byl biskupem pražským 1239. Umřel 1258. 2. Boreš neb Buryjan sídlo své jměl na Rožmberce. Byl nejvyšší komorník K[rálovství] českého 1253. 3. Vok, maršálek K[rálovství] českého. O tom na svém místě obsírněji. 4. Vítek panoval na Přibenicích nedaleko Hradiště hory Tábor před létem Páně 1262.

P[an] Jindřich I. panoval na Krumlově.

Pan Jindřich, druhý syn páně Vítků[v], na Krumlově panství držel. Synové jeho: Budvoj a Vítek a Milota.

Pan Budvoj z Rožmberka vladařil 1263. Paní Perchta z Skalice manželka pana Budvojova. Pan Závíš rytíř a vznešený pán. I. pojal královnu Kunhutu. P[áně] Závíšova II. manželka kněžna uherská Jitka. P[an] Závíš umřel. Měl velikú podstatu. P[an] Vítek V. P[an] Vok II. P[an] Čeněk I. P[an] Budvoj II. P[an] Hyndyn. P[an] Vítek IV. P[an] Jindřich II. P[an] Vok III. P[an] Milota z Rožmberka.

Budvoj neb Budivoj držel také Hlubokú a město Budějovice, jenž tehdáž Budvojenice slouly. Byl vladařem po smrti pana Voka, strejce svýho, léta 1262. Téhož pána manželka byla paní Perchta z Skalice, s níž zplodil syny: 1. Závíše rytíře a pána vznešenýho, jenž se psal z Falkenštejna. A ten jměl nejprve za manželku královnu Alžbětu, jinak Kunhutu, Rosyslava krále bulgartskýho dceru, pozůstalú vdovu po Přemyslovi k[ráli] českém druhým.

Zplodil s ní syna Jana Záviše. Druhou manželku pojal 1285. léta kněžnu Jitku, mnišku z kláštera s[vatého] Františka v Praze, sestru Ladislava krále uherského, s níž také zplodil syna N. Umřel pan Záviš 1290 Aug[usti] 24. a v klášteře vyšebrodském pohřben. Píše Ebendorffer, že při té bitvě u Znojma mezi císařem Rudolfem a Ottagarem králem českým 1278. léta zběhlé, pan Záviš žádné straně nepomáhaje, měl s přáteli svými jízdy dobře opatřené dva tisíce koní. 2. Vítka, 3. Voka a 4. Čeňka, jenž umřel 1290. Ti psali se z Krumlova a při panu Závišovi tuhé protiventství vystáti musili. 5. Budvoje a 6. Hyndyna. O těch dvou více nenacházím, než že živi byli s předepsanými dvěma i léta 1306. Sestra jejich N. byla manželka pana Hynka Krušiny z Lichtburka. Vítek, bratr Budvojů[v]. Paní manželka jeho byla Sybila z N., s níž zplodil dva syny, Jindřicha a Voka. A ti titulovali se též z Krumlova 1277. léta. Pan Milota, hejtman Markrabství moravského.

CAPUT II.

Komentář s. 86

O PANU VOKOVI, FUNDÁTORU [ZAKLADATELI] KLÁŠTERA VYŠEBRODSKÝHO.

P[an] Vok I. hejtman v Rakousích, Štýrsku a Korytanech. Hubil Bavorsko. Pan Vok z Rožmberka, vnuk Vítka předepsaného a syn Vítka po něm psaného, byl maršálkem K[rálovství] č[eského] i také nejvyšším hejtmanem v Rakousích, Štýrsku a Korytanech. Netoliko v pokojných politických věcech pán proslý a správný, ale i v bojích. Ten 1256. léta do Bavor vpadl, až po Burkhauz zemi pohubil. I jiné mnohé války vedl.

Od krále Přemysla s rodem svým vyvýšen.

Od krále Přemysla Druhého s rodem svým nad jiné pány zemské vyvýšen: 1. aby po králi purkrabě zemský a první executor [vykonavatel spravedlnosti] nad bezprávníky a škůdci, buďto oni jakéhokolí stavu, byl, jich dobýval, trestal i popraviti nad nimi dal [dbal na dodržování míru a bezpečnosti]. 2. v statky jejich se uvázal a je držel bez překážky a nepostupoval, leč králi, však nákladu a škod nejprve s vynaložením.

Klášteř vyšebrodský založil.

Klášteř vyšebrodský léta Páně 1259 uprostřed zboží svého dědičného při pomezí rakouském založil a bohatě nadal.

Klášteř Koruna aby stavín byl, příčinu dal.

I radou i pomocí svou k tomu vedl, že po slavném vítězství krále českého nad Bélou uherským králem obdržaném od téhož Přemysla krále českého klášteř Svate Trnové Koruny léta Páně 1263 vyzdvižen a hojným zbožím nadán. A poněvadž v panství pánů z Rožmberka týž klášteř založen, král za tou příčinou panu Vokovi a rodu jeho v ochraně týhož klášteřa zanechal.

Umřel v Grácu.

A když pan Vok v starosti věku svého do města Grácu v zemi Štýrské z povinnosti úřadu svého přijel, tam se roznemohl a v nemoci té, předučiniv pěkné a obšírné o dítkách, manželce, přátelích i všem svém zboží pořízení, tam život svůj léta 1262 u vigílii svate Trojice [3. června] dokonal. Avšak tělo jeho odtad do klášteřa vyšebrodského, kterýž založil, převezeno a tu pochováno.

Hedvika hrabinka z Šamberku potřikrát vdávala se. P[an] Vítek VI. umřel. Umřela.

Manželka páně byla paní Hedvika z Šamberku, dcera pana Jindřicha z Schawnberka, vdova po panu Jindřichovi z Chüringu. Již stařec mladici pojav, zplodil s ní dva syny, pana Vítka z Rožmberka, jenž umřel 1277. léta, dne 22. září a pana Jindřicha tudíž psaného. Paní matka jejich potřetí vdala se za pana Frydrycha z Štubenberku a umřela 1315. léta dne 13. Febr[uarii].

CAPUT III.

Komentář s. 91

O PANU JINDŘICHOVI.

P[an] Jindřich III. nejvyšší komorník zemský, potom nej[vyšší] purkrabě pražský.

Pan Jindřich, syn pana Voka předepsaného, byl za krále Václava Druhého. Nejprve držel úřad nejvyššího komornictví K[rálovství] č[eského] a potom nejvyššího purkrabství pražského.

Paní mateř svú opatřil.

Léta Páně 1300 paní mateř svú Hedviku hrabinku z Šamberku náležitě opatřil, dav jí dědičně zboží plessberské v Rakousích, než stropnické a sybenštejnské (!) do smrti toliko k užívání.

Se panem Jaroslavem z Šternberka k dobrému přátelství zapsal se.

Okolo toho času pan Jaroslav z Šternberka tomuto Jindřichovi jako přednímu úředníku a radě krále Václava podle téhož krále se zapsal, že krále za pána svýho a pána z Rožmberka za svýho dobrýho přítele jmíti a s nimi v dobrém pokoji a srozumění zůstávati chce.

Byl věrný domu rakouskýmu. Dostal hradu Zvíkova.

Léta Páně 1307 knížeti rakouskýmu Rudolfovi Prvnímu, volenému králi českému, proti pánům jemu odporným, kteří ho za pána jmíti nechtěli, bojovati pomáhav, mezi jinými pana Bavora Strakonického na Horažďovicích oblehv, svou důmyslností k tomu přivedl, že Bavor mu hradu Zvíkova (jejž od Rudolfa i od otce jeho krále Albrechta sobě odevzdaný majestátem jměl na ten způsob, aby tak dlouho jej držel, dokudžby v zámek Raks a panství jeho v Rakousích uveden nebyl) postoupil a sám při Horažďovicích zůstal. Na tůž pevnost Zvíkov i potom Jindřich kníže korytanské, dychtící též po Království českém, s Fridrichem markrabím míšenským, ujcem svým, i k vynahrazení škod válečných pánu z Rožmberka se zapsali.

Křivsudovské zboží sepechovském (!) směnil.

Na zboží své křivsudovské s Janem biskupem pražským za zboží jeho sepechovské směnu učinil léta Páně 1307.

Umřel na Hradě pražském.

S pilností věci zemské řídě a na větším díle v Praze zůstávaje, na Hradě pražským roznemohv se, léta Páně 1310 den blahoslavenýho Prokopa vyznavače [4. července] život svůj dokonav, ku pohřbu do kláštera vyšebrodského dovezen a tam pochován.

P[aní] Alžběta z Dobrušky manželka páně.

Paní manželka jeho byla p[aní] Alžběta z Dobrušky jinak z Pottstějna, jenž umřela 1307. léta den sv. Vincencia [22. ledna]. S níž zplodil syna pana Petra a panny šlechtičny Johannu, Markétu, Anežku a N.N., o nichž níže.

CAPUT IV.

Komentář s. 96

O PANU PETROVI MNICHOVI, PÁNU UDATNÝM.

P[an] Petr I. byl monachus laicus [nevysvěcený mnich]. Zsloživ kápi [kapuci], vladařství ujal.

Pan Jindřich předepsaný jedinýho syna zanechal jménem Petra, jakož předoznámeno. Ten po učení a pobožnosti dychtiv, v věku mladosti oblíboval sobě život duchovní, mnišský, pročež do kláštera svýho vyšebrodského mezi bratří dav se, habit [šat] jejich na se vzal a pod poslušenstvím převora toliko jako laicus za některý čas zůstával. Až strejcové jeho, páni z Krumlova Vok a Hynek, o to se snažili, že kápi zslekv, vladařství domu svýho ujal a se oženil.

Pojal za manželku královnu Fiolu. Táž umřela bez dědiců.

Král Jan znamenav bohatýho a podstatnýho jej pána býti, za hodné usoudil, aby ho k sobě spřízněním naklonil, pročež královnu Fiolu, jinak Alžbětu, kněžnu těšínskou, vdovu mladú pozůstalú po králi Václavovi III., jemu za manželku zasnoubil a dal léta Páně 1316. Ta umřevši bez dědiců druhýho roku den sv. Matouše evangelisty [21. září], v klášteře vyšebrodském pohřbena.

Byl nejvyšším komorníkem K[rálovství] českého.

Pan Petr s králem tak spřízněný věrně mu sloužil a proti němu spuntovaným [domluveným] a odbojným pánům odpíral i válčil. Což při něm král oblíbovav, na úřad nejvyššího komornictví Království českého jej dosadil.

Vstoupil v punt se pány z Lipého [!].

Byl v dobrém přátelství s panem Jindřichem z Lipého a přáteli jeho, takže mezi sebou učinivše confederaci a punt [smlouvu a dohodu], listovně jej i pečeti svými z obojí strany stvrдили 1316. léta.

Druhú manželku pojal Kateřinu z Vartnberka.

Léta Páně 1318 pan Petr podruhé ženil se, pojav sobě za manželku šlechtičnu Kateřinu, pana Beneše z Vartenberka a paní Doroty z Dubé dceru, s níž zplodil syny: Jindřicha, Petra, Oldřicha, Jošta a Jana, dcery: Kateřinu, Metzen, Annu a N.N. O těch všech nížeji dotkne se.

Viléma z Landštejna, strejce svýho, zastával, proti králi bojovav. Smířen s králem.

Král Jan měv nevoli s Vilémem z Landštejna za příčinou některých statků, žádat, aby mu od Landštejnského byli postoupeni. Pan Petr z Rožmberka o pana Viléma jako strejce svýho ujav se i proti králi, posilu měv od Fridricha knížete rakouského, pozdvihl se, královským lidem škodil a město Budějovice oblehl. Až král římský Ludvík to nepřátelství mezi králem Janem a pány zemskými v Domažlicích spokojil a strany v mír uvedl.

Hrdinský kus provedl na vojně v Frankreichu.

Když bylo tažení do Frankreichu, pan Petr s králem Janem jev na pomoc králi franskému Valesiovi [Filip VI. z Valois], válku vedoucímu proti Edwardovi III., králi anglickému, do předního houfu s koněm svým vskočiv, korouhev šturmfán řečený fendrychovi [praporečnickovi] mocí vydřev, zlámal a z vojska se zase udatně probil. Načež se král Jan s králem franským dívali a nad tím veliké zalíbení jměli. Nebo tudy nepřátelům srdce vzato a straně jeho posila i sláva dána. Za kterouž příčinou potejkání rozešlo se.

Proto velikých milostí dostal a statků.

Pro to hrdinství velikými milostmi i dary od krále franského i krále Jana pan Petr Udatný obdařen a nade všechny pány české zvýšen. Vládl takměř všemi horami zlatými v Čechách a jich užíval. Item, zapsána mu v mnohých krajích odoumrť i celé vejvodství novoplzeňské, foršterství [lesy] kamejské. Dostal i zboží zbirožského s třidceti vesnicemi, Chúsníka, žuželického panství, bavorovského zboží etc.

K městu Mecu tažení šťastně vykonal.

Nachází se i to, že k městu Mecu (však za jakou příčinou a kterýho roku, toho ještě z letopisů jsem nevyhledal) vojensky z Čech na rozkaz královský táhl a šťastně domů navrátil se.

Pohodl se s knížetem Bolkem o starožitnost rodu. Od krále majestátem opatřen i s Bolkem rozeznán.

Léta Páně 1341 týž pan Petr z Rožmberka jel s králem Janem do Vlach a tam v městě Astu s Bolkem knížetem opavským o přednost a starožitnost rodu pohodl se. A to se takto zběhlo: Když Bolek po

nějakú věc, měv ji králi podati, při loži královském na stole ležící, vstoupil a přes podestlání královské šel, nešedv okolo lože, pan Petr z Rožmberka jako nejvyšší komorník Království českého potrestal jej, kterak to nemoudře udělal a kde se tomu učil. A Bolek mu odpověděl těmito slovy: Co ty mne jmáš napravovati? Nebo lepší jsem než ty. Já vím dobře, co jmám činiti. A pan Petr odpověděl: Křivdu mluvíš. Já jsem tak dobrý jako jsi ty, i lepší než ty. Král slyšev to, rozkázal se jim spokojiti, že potom o to chce mezi nimi rozeznati. Když pak král do Čech přijel a strany vyhledávaly, aby král nálezem spravedlivým v tom je podělil. Král p[ak] slyšev svědomí pána z Rožmberka o rodu jeho od knížat Ursinů k němu vyslaných, pána z Rožmberka za pána z knížat Ursinovských ze Vlach pošlýho s předky jeho seznal i majestátem svým vysvědčil. A stranám poručil, aby jeden každý při svém stavu, obdarování, milostech a vejsadách svých v míru a lásce na budoucí časy zůstávali. Stalo se v Praze léta Páně předešlaného, den sv. Kiliana [8. července].

Krumlov za město vyzdvihl. Mnoho kostelů vystavěl a nadal.

Týž pan Petr Krumlov za město vyzdvihl a zdmi ohradil i grunty k němu nejedny obrátil. A mnoho kostelů vystavěl. Hojná nadání na duchovní a chudé lidi učinil.

Pořídív dům, do kláštera dal se zase. Bertold a Čeněk páni z Lipého, poručníci domu rožmberského. Umřel.

Správu domu z sebe složiti měv, pořízení učinil a ustanovil mocnú otcovskou vladařku paní manželku svú, přidav jí k radě a ku pomoci Bertolda a Čenka pány z Lipého léta Páně 1346, sám se do kláštera k prvnějšímu stavu navrátil, v něm nábožně setrvav, a na druhý rok den sv. Calixta [14. října] život dokonav, k předků[m] svým přiložen. Manželka jeho po něm ještě osm let živa byla.

P[aní] Johana z Rožmberka manželka p[ana] N. z Michalovic. Umřela. P[aní] Markéta z Rožmberka. Umřela. Manželka pana Bavora III. P[aní] Anežka z Rožmberka m[anželka] p[ana] z Lipého. P[an] Jan z Kravař a p[an] z Valdštejna spřízněni s domem.

Sestry pana vladaře předešlaného byly: Paní Johana, manželka pana Jana z Michalovic a proto sloula z Michelsperku. Umřela léta Páně 1317 3. Februarii a pochována v hrobě otce svýho v klášteře vyšebrodském. Paní Markéta vdaná za pana Bavora Třetího

z Strakonice. Umřela léta 1357 u vigílii sv. Víta [14. června]. V týmž klášteře pohřbena. Paní Anežka dostala se za manželku panu N. z Lipého. P[aní] N. vdala se za pana Jana z Plumlova jinak z Kravař. P[aní] N. dostala se za pana N. z Velešína jinak z Valdštejna, jenž užíval lva v erbů.

CAPUT V.

Komentář s. 107

O PANU OLDŘICHovi A PÁNÍCH BRATRĚCH, OBNOVovATELĚCH DOMU ROŽMBERSKÝHO.

P[an] Oldřich I., rozmnožitel domu se p[aní] Alžbětou z Vartnberka. Táž umřela.

Ačkoli předepsaný pan Petr Udatný několik synů zanechal, však od jednoho toliko kmen rožmberský svůj další zrůst vzal, jmenovitě skrze pana Oldřicha, kterýž sobě za manželku pojal paní Alžbětu z Vartnberka, jenž umřela léta Páně 1387 den sv. Řehoře [12. března]. A zplodil s ní syna Jindřicha a dcery panny Annu a Anežku.

Na vojně v Frankrejchu daňk [odměnu] obdržal.

Týž pan Oldřich táhv na vojnu při císařovi Karlovi Čtvrtém na pomoc králi franskému, válčícímu proti anglickému králi, hrđinsky a zmužile sobě počínav, kníže jedno znamenité a přední z vojska nepřátelského jal, před císařem pánem svým postaviv, Jeho Milosti daroval. Začež štědře od J[eho] M[ilosti] Císařské darován.

Vladařství ujal.

Ten vladařství ujal po smrti pana Jošta bratra svého léta 1369.

Helpenburg a Majdštajn založil.

Spolu se pány bratřími svými, v svornosti a lásce bratrské se snáševše, dva hrady neb pevnosti, jeden řečený Helpenburg, půl druhé míle ode vsi Vitějovic vzdáli, a druhý jenž Majdštajn jinak Děvčí Kámen slove, mezi Budějovici a Krumlovem nad řekou Vltavou, založili a z gruntu vystavěti i zpevniti dali.

Byl poručníkem sirotků z Michalovic. Pro brandejský les s císařem Karlem v nedorozumění a různici vešel. S králem narovnán.

Léta Páně 1356 vzniklo nedorozumění škodné mezi císařem Karlem IV. a pány z Rožmberka za tou příčinou, že císař k zvuči své a myslivosti chtěl dosáhnouti lesu brandejského. A páni z Rožmberka byvše poručníci sirotků z Michalovic, jimž ten les náležel, nechtěli tomu místa dáti. Takže král proto rozhněval se a v Plzeňště vojskem svým pánům rožmberským škoditi počal. Páni také nemeškali rovnou měrou královským odplacovati. A v tom obeslali všecky přátely své, též arcibiskupa, pány zemské a rytíře, stíživše a touživše jim, jaké bezprávi od krále snášejí a za jakou příčinou. Arcibiskup s jinými pány zemskými o ně ujali se a k císaři jeli, v ponížené poddanosti králi předloženi učinili, prosíce Jeho Milost, aby od předsevzetí svého upustil. I obdrželi to, že král neprodléval poručiti vojsku svému se spokojiti a se pány z Rožmberka v mír vstoupiti i majestátem svým ho potvrditi ráčil.

Obnovil dům svůj.

Léta Páně 1360 páni bratři z Rožmberka Petr, Jošt, Oldřich a Jan obnovili zřízení domu svého starodávní (!) způsobem knížeckým, aby v témž domu jeden vladařil a jiní aby ním se spravovali, proto aby v podstatě a trvanlivosti své zůstávati mohl. Což tak posloupně vždy až do těchto časů trvalo a trvá.

Šamberských hrabat hájil a s odpornou stranou králem Václavem smluven.

Okolo léta Páně 1382 hrabata Šamberská měvše nevoli s Albrechtem knížetem rakouským, takže vojensky proti sobě povstali. Páni z Rožmberka a páni z Hradce pomáhali hrabatům jako přátelům svým a knížeti statečně bránili se. Až král Václav mezi strany vložil se, že je spolu smluvil na ten způsob, aby kníže pánům z Rožmberka k ruce Ewerdingu zstoupil, však z něho Šamberským aby pomoc nečinili, vězňové z obojí strany aby puštěni byli, Šamberští aby kníže za pána svého zemského poznávali a podnikli.

Čtyři kláštery fundoval, item špitál v Římě.

Týž páni bratři z Rožmberka čtyři kláštery, dva v Krumlově, jeden pro bratři sv. Františka léta 1357 a druhý pro mnišky sv. Kláry léta 1361, třetí v městě Třeboni kanovníků řádu sv. Augustina léta 1367 a čtvrtý pro poustevníky sv. Pavla na poušti Vítkova Kamene

blízko městečka Frumberka, jenž potom Heraffel nazván, založili a vystavěti dali. Též i špitál pro poutníky české v Římě vyzdvihli a nadali.

Plně všecka panství obsáhn, dům svůj pořídil. Umřel.

Pan Oldřich předepsaný, měv sobě spolu se panem synem svým od pánů bratří svých jistými smlouvami a zápisy všecky statky odevdané, když své pány bratry přečekal, také v věku starém postaven byv, pořízení křesťanské, na přátely své, služebníky i na chudé lidi poddané pamatovav, učinil. Život v Pánu Bohu dokonal léta Páně 1390 den sv. Václava [28. září] a v klášteře vyšebrodským pohřben.

P[an] Jindřich IV. padl v boji při králi Janovi.

O jiných jeho páních bratřích také krátce položím. Pan Jindřich, nejstarší bratří svých, s panem Heřmanem mladším z Milčína, jinak z Talmberka táhvše na vojnu do Frankrejchu při králi českým Janovi, u města Krescyaku s králem svým, s mnohými udatnými rytíři i panem Plichtou z Žerotína v tom boji padli léta Páně 1346 den sv. Rufa [27. srpna].

P[an] Petr II. knězem učiněn, byl proboštem na hradě Pražském. Mnohé almužny činil. Umřel.

Pan Petr oblíbil stav duchovní, byl proboštem kaply královské Všech svatých na hradě Pražském, kdež nábožně léta svá stráviv, běh svého života dokonal léta Páně 1384 den sv. Edmunda [16. listopadu]. Mnohé štědré almužny činil. I pro chudé sešlé kněží dům, jdouce k klášteřu třeboňskému na levé straně, s kapličkou vystavěti dal.

P[an] Jošt I. nejvyšší komorník K[rálovství] českého. Umřel. Anežka z Waltsee manželka jeho, učinila nadání na kazatele. Umřela.

Pan Jošt vladař domu rožmberského léta Páně 1349. Byl nejvyšším komorníkem K[rálovství] českého. Umřel léta Páně 1369 na den sv. Jana Křtitele [24. června] a pochován v klášteře vyšebrodským. Manželku sobě pojal paní Anežku z Waltsee, jenž učinivši nadání na kazatele kostela krumlovského i na vyzdvížení tudíž kláštera panenského. Potom léta Páně 1402 druhý den po svatém Servaciusovi [14. května] umřevši, ku panu manželu svému přiložena.

P[an] Jan I. soudce zemský. Třeboň za město vyzdvihl. Umřel. Alžběta hrabinka z Halsu, manželka jeho. Umřela.

Pan Jan za císaře Karla Čtvrtého v soudu zemským sedal a v nálezech nejedněch jmenuje se. Sídlo své jměl na Krumlově léta 1386. S knězem Petrem, bratrem svým, Třeboň za město vyzdvihl léta Páně 1376. Umřel léta Páně 1389 den sv. Jiljí [1. září] a v Třeboni pochován. Manželku jměl paní Alžbětu hrabinku z Halsu, jenž umřela léta Páně 1384 5. dne měsíce prosince a tudíž pohřbena.

P[aní] Kateřina z Rožm[berka] m[anželka] pana Jiřího z Šternb[erka]. P[aní] Anna z Rož[mberka] manželka p[ana] Jindřicha z Lipého, fundatrix monasterii monialium Cruml[oviensium] [zakladatelka kláštera krumlovských jeptišek]. P[aní] Mecela m[anželka] p[ana] Jana landkrabí z Leichten[berka]. Umřela. P[an] Boček z Kunštátu a pan z Potenštejna spříznění s domem.

Sestry předepsaných pánů rožmberských: Paní Kateřina vdala se za pana Jiřího z Šternberka. Paní Anna manželka pana Jindřicha z Lipého, jenž vystavěla klášter panenský v Krumlově. Paní Mecela, manželka pana Jana landkrabí z Leichtenberku a hraběte z Halsu, umřela léta Páně 1380 dne 3. Octobris. P[aní] N. za pana Bočka z Kunštátu manželstvím dostala se při létu Páně 1360. P[aní] N. vdána za pana Heřmana z Potnštejna.

CAPUT VI.

Komentář s. 117

O PANU JINDŘICHOVI Z ROŽMBERKA, PÁNU MOCNÝM.

Pan Jindřich V.

I v rodu tom slavným pánů z Rožmberka divná boží providentia [prozíravost] spatřovati může se, že někdy jej Pán Bůh rozšířil a ihned zas zoužil. Příklad několikrát v historii a stromu tomto a zvlášt tuto ukazuje se. Před tím bylo pět pánů bratří. Z těch, ač tři manželky jměli, však nenachází se, aby jaké dítky po sobě zanechali. Jeden z nich, jakož dotčeno, toliko syna a dcerky po sobě zanechal, jmenovitě pana Jindřicha, o němž tuto v krátkosti sepsání učiním.